

020107-1

Novověká evropská filosofie neměla smysl pro „znamení časů“, tj. pro význam dějů, dějin a jejich dějinnosti. Chtěla začínat buď u toho, co je rozumově evidentní, nahlédnutelné, nebo u toho, co se naší zkušenosti (zejména smyslové) dává přímo, bez zprostředkování. V obou případech šlo o skrytý předsudek, byť pokaždé trochu jiný. Jen ve velkém zjednodušení pro účely dalších výkladů se můžeme pokusit obojí předsudek charakterizovat. Empiristický předsudek redukuje „pravou skutečnost“, jež nám je přístupná, na jakési nejjednodušší „vněmy“, které nám jsou jako jediné vskutku „dány“ a s nimiž veškeré naše porozumění pracuje jako se složitou, mnohavrstevnou skládkou. Racionalistický předsudek redukuje „pravou skutečnost“ na nahlédnutelné ideje, v principu přístupné (eventuelně přímo „vrozené“) stejně všem lidem všech věků.

(Písek, 020107-1.)